

Батлав. БОАЖЯ-ны Хүрээлэн буй орчин, байгалийн
нөөцийн удирдлагын газрын дарга
...../Ч.Батсансар/

Зөвшөөрсөн: "Ай Эф Соонс"ХХК-ийн Захирал
...../Ш.Энхзаяа/

**НИЙСЛЭЛИЙН НАЛАЙХ ДҮҮРГИЙН ЗУУН МОДНЫ ЭЛСНИЙ УУРХАЙН 2023
ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ**

/ТУСГАЙ ЗӨВШӨӨРӨЛ: MV-001903/

ТӨСӨЛ ХЭРЭГЖҮҮЛЭГЧ: "АЙ ЭФ СООНС" ХХК

Хянасан: БОАЖЯ-ны Хүрээлэн буй орчин, Байгалийн

Нөөцийн удирдлагын газрын мэргэжилтэн

П.Шинэцэцэг

Боловсруулсан:

"Ай Эф Соонс" ХХК-ийн БО-ны ажилтан

Ж.Аюур

Улаанбаатар 2023 он

Нэг.НАЛАЙХ ДҮҮРГИЙН ЗУУН МОДНЫ ЭЛСНИЙ УУРХАЙН ТӨСЛИЙН ТОВЧ ТАНИЛЦУУЛГА

“Ай Эф Соонс” ХХК-ийн Налайх дүүргийн Зуун модны элсний ордын MV-001903 тусгай зөвшөөрлийн талбайд “Универсальгео”ХХК геологи хайгуулын ажил гүйцэтгэн, нөөцийн тооцоо хийж, 2009 онд нөөцийн хэмжээг Эрдэс Баялгийн мэргэжлийн зөвлөлөөр батлуулсан бөгөөд Техник эдийн засгийн үндэслэлийг “Эрдэнэс инженеринг” ХХК боловсруулсан болно.

Байгаль орчинд нөлөөлөх байдлын нарийвчилсан үнэлгээг "Газар- Эко" ХХК хийсэн бөгөөд 2019 онд "Их айлчин" ХХК уг үнэлгээнд нэмэлт тодотгол хийж, шинэчлэн боловсруулсан.

Уг тусгай зөвшөөрлийн 11,4 га талбайн элсний давхаргын ашиглалтын нөөцийг В зэрэглэлээр 632,6 мянган м.куб, хайрга элсний хольцын давхаргын нөөцийг С зэрэглэлээр 187,7 мянган м.куб гэж тогтоожээ.

MNS 392:98-ын 1,3,4 стандартын элс хэрэглэгчид уг ордын элсийг шууд ашиглах боломжтой.

Харьяалал \ордын байршил\. Нийслэлийн Налайх дүүрэг, 5-р хорооны нутаг дэвсгэрт Улаанбаатар хотоос 60 км-т байрладаг.

Ажилласан жил. 2010 оноос төслийн үйл ажиллагаа эхэлсэн бөгөөд 12 дахь жилдээ амжилттай ажиллаж байна.

Үр ашигтай эсэх

Зуун модны элс нийлүүлэх боломжтой салбар:

- Стандартад нийцсэн элсийг барилга байгууламжид шууд нийлүүлэх

- Хөнгөн бетон гулдмай
- Сийрмэг бетон
- 200-300 маркийн царууц бетон эдэлхүүн

Цаашид хэдэн жил ажиллах. ТЭЗҮ-д тусгасны дагуу 9 жил ажиллана.

Тоног төхөөрөмж. БНХАУ-д үйлдвэрлэсэн 25 тонны даацтай 1 ширхэг өөрөө буулгагч, 5 тонны багтаамж бүхий шанагатай 2 авто ачигч, 3 фракцийн шигшигч, энгийн шигшигч, цахилгааны трансформатор зэрэг болно.

Ажиллах хүчний талаар. Одоогийн байдлаар 5 орон тоотой ажиллаж байна. Төслийн хүрээнд том оврын автомашин, шигшүүр, ковшийн операторийг өөрийн хөрөнгөөр сургаж бэлтгэсэн бөгөөд цаашид хос мэргэжил эзэмшүүлэхээр төлөвлөж байна. Үүнд аюулгүй ажиллагаа, байгаль хамаалах, гагнуур, цахилгааны мэргэжил орно.

Байгаль орчны төлөв байдал:

1. Физик газар зүйн тодорхойлолт

1903 тусгай зөвшөөрлийн талбай нь Нийслэлийн Налайх дүүрэгт хамаарах бөгөөд Улаанбаатар хотоос 60 км, дүүргээс 18 км, зүүн зүгийн төв замын хойд хэсэгт оршдог. Талбайн орчимд агаарын дулааны хэмийн өөрчлөлт ихтэй, эрс тэс уур амьсгалтай бүсэд хамаардаг. Хамгийн их хур тундастай үе нь 5-9 сар, бага хур тундас буух үе нь 12 сараас 3 сарын сүүлч. Агаарын хэм 6-8 сард хамгийн өндөр буюу 32°-38° хүрэх үе бий. Хамгийн Хавар салхины хүч ихсэж, 4-5 сард заримдаа 20-28 м\сек хүрэх тохиолдол гардаг байна.

2. Гидрогеологи. Өмнөх судлаачдын ажлын үр дүнгээр 8 уст үе, ан цавын усны бүрдэл ялгасан байна. Эдгээрээс тухайн дүүрэгт доорх уст үе, бүрдлүүд хамрагдана.

1. Дээд голоценийн аллювийн хурдасны уст үе
2. Доод голоценийн аллюви-проливийн хурдасны уст үе
3. Дээд плейстоценийн пролюви-делювийн хурдасны уст үе
4. Неогений хурдасны уст комплекс

3. Хөрс, ургамал, амьтан. Тусгай зөвшөөрлийн талбай 11,4 га хэмжээтэй, өргөрөг дагуу 770м, уртраг дагуу 295м талууд бүхий тэгш өнцөгт гурвалжин хэлбэртэй. Өвс ургамлын бүрхэвчээр ядмаг, алаг цоог тархсан. Мод бут, сөөггүй. Талбайн ямарч хэсгээр машин тэрэг саадгүй явах боломжтой. Амьтан ажиглагдаагүй.

4. Геологийн товч тодорхойлолт.

Манай компани нь 2008 онд “универсальгео”ХХК-тай гэрээ байгуулан, тусгай зөвшөөрлийн нийт 11,4га талбайд нарийвчилсан хайгуул хийлгэн, нөөцийг тогтоолгосон. Хайгуулын ажлыг шнек өрмөөр гүйцэтгэж, геологийн баримтжуулалт, сорьцлолт, нөөцийн тайлан зохиох ажлын “Универсальгео” ХХК, 1:2000-ны масштаб бүхий байр зүйн зураглалыг “Оюусөрвөй” ХХК гүйцэтгэсэн. Хайгуулын шугам хооронд 237-

278м, малталт хооронд 97-187м торын нягтралтайгаар хайгуулын 4 шугамын дагуу 8 цооног 5,4-10,8м гүнтэйгээр нийт 69,8т.м өрөмдлөг хийсэн.

5. Ордын уул-геологийн нөхцөл

Ордын геологийн тогтцод эоловийн буюу салхины элсээр хучигдсан дээд плейстоценийн аллювийн, аллюви-пролювийн гаралтай хайргархаг, сайргархаг, шаварлаг хурдас зонхилон, түүний доор орших плиоценийн нуурын гаралтай улаавтар өнгөтэй хурдас тархсан.

2008 онд хийсэн хайгуулаар плиоцений хурдасны плейстоцен, голоценийн давхарга нь 3,6м /ц-6/-ээс 9,0м /ц-8/ хүртэл зузаантай хурдасаар хучигдсан нь тогтоогдсон. Цооногуудын зүсэлтээс үзэхэд ихэвчлэн улаавтар, шаравтар, саарал, цайвар, саарал өнгийн элсэрхэг, шаварлаг, дайрга-элсэнцэр, элсэнцэр-хайрга хурдсууд байх бөгөөд эдгээрт жижиг хэмхдэсүүд 5-20% агуулагдах ба ховор тохиолдолд 40-60% хүрч байна. Ордын хэмжээнд голоценийн хурдас тархсан байна.

Энэ байдал хайгуулын цооногуудаас авсан сорьцуудыг ФМХШ-ийн үр дүнгээр дээрх чиглэлд 0,14мм-ээс нарийн фракцийн эзлэх хувь өсч байгаагаас харагдана. Элсний ширхэгүүд ирмэгтэй буюу сулхан мөлгөржсөн. Химийн найрлагын хувьд $S;O_2$ 37.44 – 47.92%, K_2O 2.75 – 4.55%, Na_2O 2.7 – 3.54%, $K_2O + Na_2O$ 4.86 – 6.30%, SO_3 0.02 – 0.39% байна. Тусгай зөвшөөрлийн талбайд салхины гаралтай элсний зузаан 3,6м – 8,3 м (ц-2, ц-4) хүрдэг.

6. Нөөцийн тооцоо, хаягдал, ба бохирдолт чанарын үзүүлэлтүүд

Нөөцийн тооцоо: Тусгай зөвшөөрлийн нийт талбайн хэмжээнд буюу 11,4га талбайд нарийвчилсан хайгуул хийж, 632,7мян.м.куб элсний нөөц тогтоож, батлуулсан. Ашигт давхарга нь салхины гаралтай элснээс бүрдэнэ. Элсний давхаргад /ц-1/ 1,4м зузаантай хайрга-дайрхархаг мэшил хэлбэрийн үеэр бохирдсон хэмжээг итгэлцүүр хэрэглэн давхаргын нийт эзэлхүүнээс хасаж тооцсон байна.

Элсний чанар. 2008 онд өрлөг шавардлагын түүхий эдийн нөөц тогтоохоор хийсэн хайгуулаар цооног бүрээс элсний энгийн дээж 8, дайрга элсний хольцоос 8, цооногуудын дайргархаг-элснээс нэгдсэн 1 дээж авч физик механик шинж чанарыг тодорхойлуулсан.

Эндээс үзэхэд элс нь 0,14-0,3 мм-ийн фракц давамгайлсан жижиг ширхэгтэйд хамаарч эзэлхүүний 65,6-92,1%-ийг эзэлдэг. Ширхэгийн модуль 1,33-1,95 хооронд /ц-7, ц-3/, дунджаар 1,52%, шаварлаг, тоосорхог хэсгийн агуулга 1,8-7,5% хооронд /ц-1/, дунджаар 4,28% байв. Элсний 0,14мм-ээс бага фракцийн эзлэх хувь MNS2803-2004 стандартад заасан 10%-иас ихгүй, шавар тоосны хувь 3%-иас ихгүй байх шаардлагыг В-

1, В-2/ц-4, ц-5/ бүрэн хангаж, харин В-3 /ц-7, ц-8/-д 7,0-10,1% болж угаах шаардлагатайг харуулна. Гэвч MNS392-98-д тодруулснаар шавар тоосны хольц зарим нөхцөлд шаардлага хангана.

Лабораторийн болон хагас үйлдвэрлэлийн туршилтууд:

Налайхын элсний ордуудад өмнөх жилүүдэд хийсэн судалгаагаар элсний физик механикийн болон технологийн шинж чанарыг тодорхойлсон байна. Үүнд:

1. Ордын элс нь цемент ба шохойн холимог холбогч хэрэглэсэн нөхцөлд хөнгөн бетон бүтээц үйлдвэрлэхэд тохирно.

2. Бат бөх, ус шингээлт, хүйтэнд тэсвэрлэлтийн үзүүлэлтүүд нь нэр бүхий шаардлага хангасан бүтээцүүдийг гаргаж авахад зохицоно.

3. Барьцалдуулагчаар цемент хэрэглэсэн тохиолдолд том оврын блокууд үйлдвэрлэх шаардлагад нийцнэ.

5. 2 үет хөнгөн бетон блок үйлдвэрлэх

5. Сийрмэг бетоноор армосиликат болон газосиликат бетон бүтээц үйлдвэрлэх боломжтой гэж тогтоож байна.

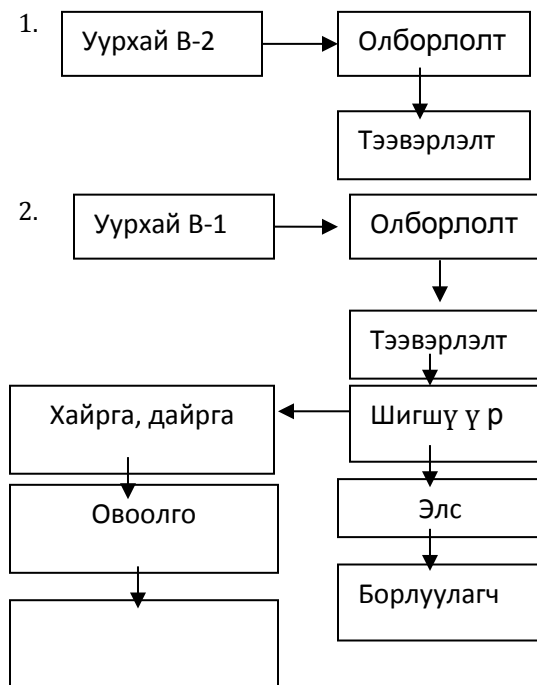
1. Ашиглалтын технологи

Уг ордын хувьд үржил шимт хөрс болон хар шороон үе дунджаар 0,2м байна. Иймд хөрсний өнгөн хэсгийг утгуурт ачигчаар түрж гүйцэтгэнэ. Хуулсан хөрсийг түрж эхний жилүүдэд тусгай зөвшөөрлийн тайлбайн хязгааруудаар түр хугацаагаар жижиг овоолго болгон байрлуулна. Цаашид уурхайн ашиглалт дууссан талбайд жигд байрлуулна. Энэ нь ашиглалт дууссан хэсгүүдийн нөхөн сэргээлтэд тухай бүр зориулагдах юм. Уурхайн хөрс хуулалтын итгэлцүүр үлэмж бага, ихэнх талбай нь элсээр хучигдсан, бут сөөг, ургамлын тархацгүй, салхины улмаас үүссэн элсэн манхан, өмнө ухаж байсан гүдгэр хонхорцогтой, 2022 онд ашиглах талбай нь хөрс хуулалт байхгүй. Химийн ямар нэг бодис хэрэглэхгүй, тэсэлгээ шаардлагагүй, төлөвлөгөөт онд технологийн ус хэрэглэхгүй.

Уурхайн ашиглалтын гүн их биш, уул геологийн бусад нөхцөл харьцангуй энгийн тул олборлолт, тээвэрлэлтийн системээр ил аргаар олборлоно. В-2 блокоос 3-4м зузаантай элсийг шууд ачиж, хэрэглэгчдэд нийлүүлнэ. Энэ блокийн элс нь жигд нарийн ширхэгтэй тул өрлөг,

засвар, өнгөлгөөнд шууд хэрэглэх болмжтой. Харин В-1 блокийг элсэн дэх хайрга, дайрганы хольцийн хувь 20-30% байх тул шигшүүрээр шигшиж, нарийн элст хэсгийг шууд борлуулна.

Элс олборлолтын технологийн схем

2. Технологийн усан хангамжийн эх үүсвэр, хэрэглээ, хаягдал, усны цэвэршүүлэлтийн технологи

Эхний 6-10 жилд ордын дээд хэсэг буюу шаварлаг багатай В-1, В-2 блокуудаас олборлолт явуулна. Цаашид В-3 блок ашиглах буюу ордын доод хайрга, дайрархаг, шаварлаг хэсгийг ашиглахад технологийн усан хангамж шаардагдана.

3. Уурхайн цахилгаан хангамж, түүний схем, эх үүсвэр

2009 онд “Электросеть проект”ХХК-иар уурхайн цахилгаан хангамжийн техник ажлын зургийг хийлгэж, техникийн нөхцлийг 2009 оны 6 сарын 11-нд УБЦТСүлжээ ХК баталсан. Цахилгаан угсралтын ажлыг мэргэжлийн байгууллагаар гүйцэтгүүлсэн. Зохих стандартын дагуу хийж гүйцэтгэсэн гэж тусгай комисс 2010 онд хүлээн авсан.

Хоёр. Байгаль орчинд үзүүлэх болзошгүй сөрөг нөлөөллийн тодорхойлолт

2.1 Агаарын чанарт үзүүлэх нөлөөлөл

Элс олборлох, ачих, шигших явц болон элсний овоолго, автомашины хөдөлгөөнөөр тоос шороо гарч орчны тоосжилтыг нэмэгдүүлж, агаарын чанарт нөлөөлнө.

Мөн хатуу, шингэн хог хаягдлыг ил задгай хаяснаас тоосжилт, үнэр, утаа тортог нэмэгдэж магадгүй.

-Нөлөөллийн код-агаар

- Хөрс хуулалт
- Элс олборлолт
- Овоолго
- Ачих, тээвэрлэх

Гол эх үүсвэр:

а\ Уурхайн доторх сул элс салхинд хийсэх

б\ Утгуурт ачигч элс хутгах, ачих үед

в\ Автомашины хөдөлгөөнөөс тоосжилт нэмэгдэх

г\ Элсийг шигшүүрийн бункэрт хийх, конвейероор дамжих, ялгалт явагдах, овоолго үүсэх болон овоолгоос ачилт хийх

д\ Энэ оны олборлолт явуулах хэсэгт шимт хөрс, ургамлын давхарга байхгүй, элсэн хучилттай байгаа тул хөрс хуулалттай холбогдон гарах тоосжилт гэж гарахгүй юм. Гэхдээ дагтаршсан элсэн манхан суларч шороо тоос нэмэгдэх магадлалтай.

е\ Хүнд машин механизмын хөдөлгүүрийн утаа, хорт хийх нэмэгдэх

Тархалтын бүс: Уурхай, уурхайгаас төв зам хүртэл, шигшүүрийн ойр орчим

Нөлөөлөлд өртөх объект: Уурхай болон шигшүүр дээр ажиллагсад,жолооч, операторч, агаар орчин, хөрс ургамал

Мөрдөж ажиллах хууль тогтоомж, стандарт:

а\ Агаарын тухай Монгол улсын хууль тогтоомжууд

б\ Агаарын чанарын стандарт MNS 4585:1998

в\ Ажлын байрны агаарын чанар

г\ Олон улсын хүрээлэн байгаа орчны агаарын чанарын удирдамж материал

Стандарт, нормоор зөвшөөрөгдөх хэмжээ:

Тоос	0.5 мг\м ³
Нүүрстөрөгчийн дутуу эсэл:	5 мг\м ³
Альдегид	0.035-0.5 мг\м ³
SO ₂	0.5 мг\м ³
Ажлын орчны агаар, эрүүл ахуйн шаардлага	

2.2 Усан орчинд үзүүлэх нөлөөлөл

Элс олборлох үед химийн бодис хэрэглэхгүй тул ус, хөрс, агаарын орчинд химийн бохирдол үзүүлэхгүй, харин үйл ажиллагааны явцад автомашин, ачигч зэргээс асгарсан тос, тосолгооны материал нь элсэн хөрсөнд шингэн хөрсний ус болон борооны усаар дамжин элсэн давхаргын бохирдол үүсгэх талтай.

Энэ онд үйл ажиллагаагаа 4-10 сарын хооронд 6-7 сар ажиллах бөгөөд 1 автомашин, 1 ачигч байх тул ус, хөрсөнд төдийлөн бохирдол багатай. Элс олборлолтын эхний жилүүдэд ус ашиглахгүй. Харин ундны болон ахуйн хэрэгцээний усыг гүний худгаас татаж ашиглана. 2010 онд төлөвлөсний дагуу худаг барьж ашиглалтад оруулсан тул уурхайн талбай, зам, тоног төхөөрөмжийн орчныг шаардлагатай үед усалж байх юм.

Элсний уурхайд харьцангуй цөөн тооны ажиллагсадтай байх тул ахуйн хэрэглээний усны хэрэглээ өдөрт 20-30 л байх юм. Иймд ахуйн бохир усыг цэвэршүүлэх асуудал байгаль орчны нарийвчилсан үнэлгээ, тайланд тусгагдаагүй байна.

Тусгай зөвшөөрөлтэй талбай болон ойр орчимд булаг, шанд, гол горхи байхгүй бөгөөд уурхайн үйл ажиллагаанаас ойрын жилүүдэд гадаргын усанд хэмжигдэхүйц нөлөө үзүүлэхгүй болно. Харин гүний худгийн усанд хяналт шинжилгээ хийгдэх болно.

Үргэлжлэх хугацаа: төлөвлөгөөт оны турш

2.2.1 Усны орчны стандарт ба норм

а\ Гадаргын усны чанарын стандарт

б\ Усны чанарын стандарт MNS4586: 98

в\ Ундны усны стандарт MNS900 :2005

г\ Усны чанар, хаягдал бохир ус MNS4943 :2000

д\ Бохирдлоос урьдчилан сэргийлэх гарын авлага WBG

2.3 Хөрсний чанарт нөлөөлөх нөлөөлөл

Уурхайн олборлолт, шигшүүрийн үйл ажиллагаа, ажиллагсадын байр, сууц, хүнд даацын техникийн хөдөлгөөн, цаашид ургамалжсан хэсгийг хуулах, овоолго хийх, шигшсэн элсний овоолго, бохир хайрга ялгах, цаашид элс угаах үйл ажиллагаанаас хамааран орчны газар эвдрэлд орж, одоо байгаа төрхөө алдах юм.

Зөвшөөрөлтэй талбайд ургамалжсан талбай харьцангуй бага бөгөөд ихэнх талбай \70 орчим хувь\ нь элс, элсэн манханаар хучигдсан. Эхний 5 жилд хөрстэй \алаг цоог ургамалжсан\ хэсэгт үйл ажиллагаа явуулахгүй тул энэ онд хөрс хуулалтын талаар арга хэмжээ тусгагдаагүй.

Харин автомашины хөдөлгөөнөөс хөрсөн бүрхэвч эвдрэх магадлалтай.

Нөлөөллийн шинж чанар: Элс олборлолтын талбайн хэмжээнд хөрсөн бүрхэвч хуулагдаж, газрын хэвлийд хонхор, газрын гадарга дээр хаягдал үүсэх, шаварлаг элс чулуулгийн болон хөрслөг хэсгийн овоолго бий болж, газрын ландшафтын өөрчлөлт бий болно.

Хүнд машин механизмын зогсоол, шатах тослох материалын агуулах, ажиллагсадын сууц зэрэг газар бохирдолтод өртөх талтай.

Автомашин, ачигч зэргийг түлшээр цэнэглэх, тосолгоо үйлчилгээ хийх, шатах тослох материал асгарах, засвар хийх явцад газрын хөрс бохирдоно. Энэ нөхцөлд бохирдсон хэсгийг хуулж авч, цэвэрлэгээ хийх, бохирдсон хэсгийг зохих журмын дагуу нөлөөлөлгүй болгох, тусгай зөвшөөрөгдсөн хэсэгт булах г.м арга хэмжээ авна.

Нөлөөллийн эх үүсвэр: Уурхайн олборлолт, хүнд машин механизмын хөдөлгөөн.

Нөлөөллийн үргэлжлэх хугацаа:Элс олборлох үйл ажиллагаа ТЭЗҮ-д тусгаснаар 17 жил байх боловч энэхүү төлөвлөгөөний хамрах хүрээ 6 сарын хугацаатай байна.

Нөлөөлөлд өртөх зүйл: Уурхайн орчны хөрс, ургамал, амьтан

2.3.1 Байгаль орчны стандарт норм

Нөхөн сэргээлт хийхэд мөрдөх стандартууд:

- а\ MNS 5914: 2008 –Эвдэрсэн газрыг нөхөн сэргээх шаардлага
- б\ MNS 5915: 2008- Уурхайн үйл ажиллагаанаас эвдэрсэн газрын ангилал
- в\ MNS 5916 :2008-Үржил шимт хөрсийг хуулах ба түр хадгалах журам
- г\ MNS 5917: 2008- Уурхайн үйл ажиллагаанаас эвдэрсэн газрын ерөнхий ангилал
- д\ MNS 5918 :2008- Эвдэрсэн газрыг нөхөн сэргээх техникийн шаардлага

2.4. Ургамал, амьтанд үзүүлэх нөлөөлөл

Элс олборлолтын үйл ажиллагаатай холбогдон уурхайн эдэлбэр газрын 30 орчим хувьд ургамлын бүрхэвч эвдрэх юм. Харин энэ оны хувьд хөрс хуулалт байхгүй, шууд элсэн манхан болон элсэн бүрхэвчтэй хэсгээс олборлолт явуулна. Тусгай зөвшөөрөлтэй талбайн хүрээнд ховор, нэн ховор ургамал, амьтан төдийгүй элбэг тархалттай хулгана, зурам г.м. ч ажиглагдаагүй болно.

Нөлөөллийн эх үүсвэр: Уурхайн талбай, машин механизм явах зам харгуй

Байгаль орчны хууль ба стандартууд: Ургамал ба амьтны тухай хууль

Нөлөөллийг арилгах болон бууруулах арга зам: Ургамал нь устгагдах талбайн ургамлыг олборлолт дууссаны дараа буюу ашиглалт дууссан талбайгаас эхлэн сэргээх үйл ажиллагаа явуулах болно. Элс олборлож дууссан талбайд үржил шимт хөрсөөр хучих, элсэн хөрсөнд ургах чадвартай олон наст ургамлын үр цацах зэрэг нөхөн сэргээх арга хэмжээ авна.

Гурав. Нөхөн сэргээлтийн арга хэмжээ

2023 онд нөхөн сэргээлтийн арга хэмжээнд 4260,0 мянган төгрөгийн зардал гарна. Нөхөн сэргээлтийн төлөвлөгөөг **хүснэгт №2**-д харуулсан.

Дөрөв. Дүйцүүлэн хамгаалах арга хэмжээ

Дүйцүүлэн хамгаалах арга хэмжээг орон нутгийн байгууллагатай хамтран хэрэгжүүлж байна. Дүйцүүлэн хамгаалах арга хэмжээний 2023 оны төлөвлөгөөг **хүснэгт № 3**-аас үзнэ үү.

Тав. Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний удирдлага, зохион байгуулалт

Байгаль орчны нарийвчилсан үнэлгээ, энэхүү төлөвлөгөө, хөтөлбөрт тусгагдсан сөрөг нөлөөллийг бууруулах, болзошгүй аюул ослоос урьдчилан сэргийлэх, уурхайн удирдлага, ажиллагсадад байгаль орчныг хамгаалах удирдлага зохион байгуулалтын арга барил эзэмшүүлэх,

хариуцлага тогтоох механизм бий болгох арга хэмжээ авч ажиллаж байна.. Үүнтэй холбогдон гарах зардлыг жил бүр төлөвлөж байна.

Тухайлбал:

-аюул ослоос урьдчилан сэргийлэх, ослын үед авах арга хэмжээний төлөвлөгөө

-байгаль хамгаалах, хөдөлмөрийн аюулгүй ажиллагааны арга хэмжээ

-гал, түймэр, цахилгааны аюулаас урьдчилан сэргийлэх арга хэмжээ

-байгаль орчны төлөвлөгөө, хяналт шинжилгээний хөтөлбөрт тусгагдсан асуудлыг хариуцан ажиллах ажлын байрны тодорхойлолт гарган ажиллаж байна.

Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөг хэрэгжүүлэх удирдлага, зохион байгуулалтын 2023 оны төлөвлөгөөг **хүснэгт № 4**-д харуулав.

Зургаа. БОМТ-ийн хэрэгжилтийг тайлагнах, хог хаягдлын менежмент

Хүснэгт № 5, 6-д байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний хэрэгжилтийг тайлагнах, хэлэлцүүлэх болон хог хаягдлын менежментийн 2023 оны төлөвлөгөөг тус тус харууллаа.

БАЙГАЛЬ ОРЧИНД ҮЗҮҮЛЭХ

СӨРӨГ НӨЛӨӨЛЛИЙГ БУУРУУЛАХ АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ 2023 ОНЫ ТӨЛӨВЛӨГӨӨ

№	Болзошгүй сөрөг нөлөө	Урьдчилан сэргийлэх, бууруулах арга хэмжээ	Арга хэмжээний хамрах хүрээ	Хэрэгжүүлэх хугацаа, давтамж	Баримтлах стандарт	Төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл	Нийт зардал
НЭГ. АГААР МАНДАЛД ҮЗҮҮЛЭХ СӨРӨГ НӨЛӨӨЛЛИЙГ БУУРУУЛАХ								
	ТООСЖИЛТ БОЛОН БОХИРДУУЛАГЧ ХИЙН НӨЛӨӨГӨӨР ОРЧНЫ АГААР БОХИРДОХ	Уурхайн зам, талбай, шигшүүрийн орчны усалгааны хэмжээ, горимыг сар улирлаар оновчтой тогтоох	Ашиглалтын талбай, хөдөлгөөнт хэсэг/2 га/	хавар, намрын хуурай үед, 7 хоног, сараар	БОС-ын 1995 оны 153 тоот тушаал	хаврын болон намрын хуурай үед услах, 96м/т		
		Уурхайд орж гарах машин, ачилт хийх, шигших хоорондын зайг тоосны сарнилттай уялдуулах	Ашиглалтын талбайд	Ашиглалт явуулах хугацаанд	MNS5885: 2008	Ачаалал ихтэй үед		
		Хүнд машин, механизмын утааны хэмжээг стандартын шаардлагад нийцүүлж байх	Хүнд даацын авто машин, ковш	жилд	Агаарт байх бохирдуулах бодисын хүлцэх хэмжээ	Оношлогоод хамруулах, засвар үйлчилгээ цаг тухай бүр хийх, 0,6 с/т		
		Элс ачсаны дараа машинаа бүтээлгээр бүтэн хучиж байхыг өөрийн болон гадны машины жолооч, операторт хэвшүүлэх,	Элс ачсан машинд	тухай бүр		Хуучин урагдсан бүтээлгээ солих 120,0 м/т		
		Сүл зогсолтын үед том	ХОВО машин,	байнга			хяналт	зардал

		оврын автомашин, ковшийг асаалттай байлгахыг хязгаарлах	ковш				тавьж, жолооч нарт байнга анхааруулж байгаа	гарахгүй арга хэмжээ
		Ажилчдыг тоосноос эрүүл мэндээ хамгаалах хэрэгсэл, хүнсээр хангах, сургалт, зөвлөлгөө өгөх	төслийн хэмжээнд			Тоосноос хамгаалах хэрэгсэл авах 14,0 м/т		
		Автомашин техникийн кабины бүрэн бүтэн байдал, тоос нэвтрүүлж байгаа эсэхийг хянах	төслийн хэмжээнд	тухай бүр				
ХОЁР.ХӨРСӨН БҮРХЭВЧ, ГАДАРГЫН ХЭЛБЭР ТӨРХӨНД ҮЗҮҮЛЭХ НӨЛӨӨЛЛИЙГ БУУРУУЛАХ АРГА ХЭМЖЭЭ								
		Шимт хөрсний овоолго хийх, хадгалах, хамгаалах	ашиглалтын талбайд	хөрстэй хэсэгт олборлолт хийх үед	MNS5915: 2008	БЛОК-1 д орох үед		
		Уурхайн орох гарах болон кемп орчмын замыг сайжруулах, олон салаа зам гаргахаас сэргийлж тэмдэгжүүлэх, ажилчдад зөвлөлгөө өгөх	кемп орчимд	хавар ажил эхлэхээс өмнө болон 5-р сард	шороон зам сайжруула х шаардлага	уурхайд орох гарах болон кемпийн доторхи зам 400,0 м/т		

		Олон салаа зам гарахаас сэргийлж нэмж хашаа татах/ тоосжилт, хөрс бохирдохоос сэргийлэх	кемп орох хэсэгт	4-р сард		хаалга орчимд хийх 300,0 м/т		
		Засмал замаас кемп орох замын арчилгаа/хөрс, гадаргад нөлөөлөх байдлыг багасгах/	30м	6-р сард		30м 40,0 м/т		
		Шатах , тослох материалыг хадгалах байрыг сайжруулах	төслийн хүрээнд	жилд		Хадгалах сав шинээр авах 200,0 м/т		
		Шатах, тослох материалын хадгалалтыг сайжруулж, асгарч хөрс бохирдуулахаас хамгаалах				Сав авах 60,0 м/т		
		Байгаль орчныг хамгаалах талаар ажилчдад зөвлөлгөө өгөх	ажилчдад	жилд		2 удаа		
Д ОРОХ, ҮРЖИЛ ШИМ, ЧИЙГ БУУРАХ БОХИРД ОХ,		Кемпийн орчинд том оврын автомашины хурдыг бууруулах арга хэмжээ авах	Уурхай орох зам	5-р сард		тэмдэг тавих 30,0 м/т		

		Автомашин, ковш зэрэг техникийн засвар үйлчилгээг нэг цэгт хийх замаар тос, шатахуун асгаж, хөрс бохирдуулахаас хамгаалах	Кемп орчинд	7-р сард		хашаан дотор цэг байгуулах		
		Сэлбэг хэрэгслэлийг тусгай байранд хадгалах замаар хөрс бохирдуулахаас хамгаалах	Ажилчдын байрны хашаанд	6-р сард		Хуучин байрыг засах, тавиур хийх		
		Хөрсний шинжилгээ хийлгэх	уурхайн ойр орчимд			ерөнхий шинжилгээ 50,0 м/т		
		Газар ашигласны төлбөрийг тухай бүр төсөвт төвлөрүүлэх	Төслийн хүрээнд	тухай бүр		ҮА-зардлын төлөвлөгөөнд тусгах 2,1 сая төг		
ГУРАВ. УСАН ОРЧИНД ҮЗҮҮЛЭХ СӨРӨГ НӨЛӨӨЛЛИЙГ БУУРУУЛАХ АРГА ХЭМЖЭЭ								
		Унд ахуйн усны эх үүсвэрийн хамгаалалтын бүс тогтоох	Кемп орчинд	жилд		Хамгаалалтын бүс тогтоох		
	УСНЫ НӨӨЦИЙН ГОРИМЫН ӨӨРЧЛӨЛТ	Ус ашигласны төлбөр төлөх, шинжилгээ хийлгэх				ҮА-д тусган төлбөр төлөх 600,0 м/т		
		Ахуйн бохир усыг тусгай цооногт хуримтлуулах, бохирдлыг саармагжуулах, ариутгал хийх	Уурхайн орчимд, төслийн хүрээнд	Жилд 2 удаа	MNS4943: 2011	Ариутгал хийх 50,0 м/т		

		ОО-ын байгууламжийн ариутгал	Кемпээс 70 м	Жилдээ 2 удаа		Ариутгал хийх		
ДӨРӨВ. УРГАМАЛ, АМЬТАНД ҮЗҮҮЛЭХ СӨРӨГ НӨЛӨӨЛЛИЙГ БУУРУУЛАХ АРГА ХЭМЖЭЭ								
	УРГАМАЛ, АМЬТАН ХОВОРДОХ	Уурхайн эдэлбэр газрын хязгаараар мод тарих, зурваст олон наст ургамлын үр цацах замаар ургамлын нөмрөг үүсгэх	Хашаа татсан хэсэгт	Хавар, зун бороо орсны дараа		0,02 га-д 36,0 м/т		
		Уурхайн орчимд зэрлэг ургамал ургахаас сэргийлэх	төслийн хүрээнд	байнга		тусгаагүй		
		Аянга, цахилгаанд амьтад өртөхөөс урьдчилан сэргийлэх арга хэмжээ авах	төслийн хүрээнд	байнга		Хянан шалгалт хийх		
		Уурхайн орчинд орж гарч байгаа амьтан шувуудын ажиглалт хийх, тэдгээрийн хөдөлгөөний талаар тэмдэглэл хөтлөх	Төслийн хүрээнд	Байнга		Ажиглалт явуулах, намар чацаргана ургасан үед их хэмжээний шувуу ирдэг		
		Элс, хайргархаг хөрсөнд тариалж болох мод, бүт сөөг, тариалах технологийн талаар судалгаа	Төслийн хүрээнд	сургалт явуулах		2023 онд тусгаагүй		

		явуулах						
		Элсэрхэг газар ургах магадлал өндөртэй мод, бут сөөгийн суулгацыг хүлэмжид тариалах түршилт хийх	Төслийн хүрээнд эвдэрсэн газар мод, бут сөөг тариалах	Жил бүр		бургас суулгаж түршилт явуулах		
ТАВ. ЭРҮҮЛ АХУЙН СӨРӨГ НӨЛӨӨЛЛИЙГ БУУРУУЛАХ АРГА ХЭМЖЭЭ								
		Ажилчдыг эрүүл мэндийн үзлэг шинжилгээнд хамруулах	Төслийн хүрээнд	Жилд 1 удаа	Эрүүл мэнд, аюулгүй ажилла- гааны журам	2023 онд 4 хүн хамруулах 1200,0 м/т		
	АЖИЛЛАГСАДЫН ЭРҮҮЛ МЭНДЭД СӨРГӨӨР НӨЛӨӨЛӨХ	Ахуйн нөхцөлд үзлэг хийж, сайжруулж байх	Ажилчдын амьдрах, амрах, хооллох байр	Жилд, байнга		Үзлэг хийх, хяналт тавих аяга, таваг гэх мэт шинэчлэх 100,0 м/т		
		Сүү, сүүн бүтээгдэхүүн, элчлэг хоолны норм хэмжээг хянан үзэж, нэмэгдүүлэх, уурхайн дэргэд тарьсан чацарганы шүүсээр хангах	Нийт ажиллагсад	Байнга	Эрүүл мэнд, аюулгүй ажил- лагааны журам	хянан үзэх		

		Ажлын хувцас, хамгаалалтын бүс, чихэвч, хошуувч зэргээр хангах	Ажилчид	Ажлын хувцас 2 жилд 1 удаа, чихэвч , хошуувч тухай бүр	Аюулгүй ажил- лагааны хууль, журам	200,0 мянган төгрөг төлөвлөсөн		
	НИЙТ ДҮН, мянган төгрөг, үүнээс шууд зардал						6196,0 3696,0	

Захирал

Ш.Энхзаяа

2023 ОНЫ НӨХӨН СЭРГЭЭЛТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ

№	БАЙРШИЛ	ХЭРЭГЖҮҮЛЭХ АРГА ХЭМЖЭЭ		ТӨЛӨВЛӨГӨӨ	ГҮЙЦЭТГЭЛ	ЗАРДАЛ, МЯНГАН ТӨГРӨГ
		НЭР	СТАНДАРТ, АРГАЧЛАЛ, НОРМ			
	НЭГ. ТЕХНИКИЙН НӨХӨН СЭРГЭЭЛТ					
	2-р блок, мөргөцөг Цэг 3	Налуу гаргах	MNS5915:2008	900 м ² 300,0 м/т		
	ХОЁР. БИОЛОГИЙН НӨХӨН СЭРГЭЭЛТ					
	1-р блок, хажуу захаар	мод худалдан авах	Мод тарих аргачлал	100 ширхэг бургас,чацаргана 2000,0 м/т		
	Уурхайд	Олон наст ургамлын үр авах	Гарын авлага, MNS5914:2008	20 кг 400,0 м/т		
	Уурхайн төсөлд	Хар шороо худалдан авах		18 м ³ 500,0 м/т		
	1-р блок налууд	мод суулгах / өтгө бууц бэлтгэх гм/	Гарын авлага	12 60,0 м/т		

	Уурхайн төсөлд	Мод суулгах	Аргачлал	100 ширхэг модны нүх ухах, тарих хөлс 1000,0 м/т	100 ширхэг	1000,0 мянган төгрөг /нүх ухах,суулгах/
	Уурхайн хүлэмжинд	Ажилчдын хэрэгцээнд хүнсний ногоо тарих	Гарын авлага, сургалт	Өргөст хэмх, улаан лооль, хүрэн манжин, хулуу, сонгино		
	Уурхайд	Мод тарих хөдөлмөрийн бүтээмж дээшлүүлэх зорилгоор		модны нүх ухагч худалдаж авах		
	Уурхайд	Мод ургамлын арчилгаа	Аргачлал	тухай бүр		
	ДҮН					4260,0

Захирал

Ш.Энхзаяа

ДҮЙЦҮҮЛЭН ХАМГААЛАХ АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ 2023 ОНЫ ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ

ДҮЙЦҮҮЛЭН ХАМГААЛАХ ЗОРИЛТ	ХАМГААЛАХ АРГА ХЭМЖЭЭ	АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ ХҮРЭЭ	БАРИМТЛАХ СТАНДАРТ, АРГАЧЛАЛ	ТӨЛӨВЛӨГӨӨ	ГҮЙЦЭТГЭЛ	
					БИЕЛЭЛТ	ЗАРДАЛ
УРГАМАЛ УСТАХ, ӨСӨЛТ УРГАЛТ НЬ СААРАХ, ТӨРӨЛ ЗҮЙЛ ӨӨРЧЛӨГДӨХ, БИОМАСС БАГАСГАХААС ХАМГААЛАХ	Ургамал устах, төрөл зүйл өөрчлөгдөх, бүрхэц багасахаас хамгаалах, хяналт тавих	Ашиглалтын талбай болон зам дагуу тарьсан мод, хөрсний орчинд хяналт тавих	Байгалийн ургамлын тухай хуулийн 7-р зүйл	Мод, хөрсний тогтоцод хяналт тавьж, авах арга хэмжээг боловсруулах		
	Ургамлын нөмрөг нь нөлөөлөлд өртөхгүй талбайг хамгаалалтад авах, хяналт тавих	Ашиглалтын талбайн гадна төв зам дагуу татсан 800 м урт хашааны талбай		Хашааг сэлбэн засах, мод, ургамлын хөрс тогтолтод анхаарах 400,0 м/т		
	Орон нутгийн удирдлагатай тохирсон газарт хөрс хамгаалах, дүйцүүлэн хамгаалах тохиромжтой газар сонгох	Налайх дүүргийн нутаг дэвсгэр хогийн цэг болон бүтээн байгуулалтад оролцох	БОХ тухай хуулийн 31-р зүйл	5-р хороонд хур хог цэвэрлэх 500,0 м/т		
	Орон нутагт тохижилт, зүлэгжүүлэлт хийх	Налайх дүүргийн 5-р хорооны төв хэсэгт		Хорооны тохижилт, зүлэгжүүлэлтэд оролцох 300,0 м/т		
	Орон нутагт зам талбай	Налайх дүүрэг		300,0 м/т		

	тохижуулах					
	Биологийн төрөл зүйлийг хамгаалах талаар ажилчдад зөвлөлгөө сургалт явуулах	Нийт ажиллагсад		Зөвлөлгөө өгөх	Зөвлөлгөө өгч, хэвшил болгож байна,	Зардал тооцоогүй
	ЗАРДЛЫН ДҮН			1500,0 м/т		

Захирал

Ш.Энхзаяа

БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨГ ХЭРЭГЖҮҮЛЭХ**УДИРДЛАГА ЗОХИОН БАЙГУУЛАЛТЫН 2023 ОНЫ ТӨЛӨВЛӨГӨӨ**

№	Хэрэгжүүлэх арга хэмжээ	Хариуцах эзэн	Хугацаа	Төлөвлөгөө, зорилго	Биелэгдсэн байдал	Зардал, мянган төгрөг
1	НЭГ. БАЙГАЛЬ ОРЧНЫГ ХАМГААЛАХ ТАЛААРХ УДИРДЛАГА, ЗОХИОН БАЙГУУЛАЛТ					
2	Байгаль орчны асуудлыг нэг мэргэжилтэнд хариуцуулж, захирал хяналт тавин ажиллах	Захирал	4-р сард	Байгаль орчны холбогдох хууль, журмыг мөрдүүлэх 300,0 м/т		
3	Байгаль орчны асуудал хариуцсан ажилтны ажлын байрны тодорхойлолт гаргаж мөрдүүлэх	Захирал	5-р сард	Хийх ажлыг тодорхой болгож, хариуцлагажуулах, хяналт тавих		-
4	Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөө боловсруулах, түүний гүйцэтгэлд хяналт тавих, холбогдох байгууллагаар батлуулах	Хариуцсан ажилтан	11-р сар, 2-р сар сард	БОМТ төлөвлөгөө, гүйцэтгэл гаргах, хянуулах, кадастрын зураг 1200,0 м/т		
5	Төслийг хэрэгжүүлэх явцад байгаль орчныг хамгаалах, сөрөг нөлөөг бууруулах, нөхөн сэргээх ажлыг чанартай хийлгэх боломж бүрдүүлэх	Менежер	5,10-р сард	Машин, техник, ковш зэргийг нөхөн сэргээлтэд хуваарийн дагуу ашиглуулах		

6	Уулын ажлын төлөвлөгөө, Байгаль орчныг хамгаалах арга хэмжээг уялдуулах	Хариуцсан ажилтан	Байнга	Ашиглалтын талбайн маневралтын зайтай уялдуулан техникийн нөхөн сэргээлтийн зөв сонголт хийх		-
7	Мод, ургамал тарих, тэдгээрийн арчилгаа сайжруулах, бүтээмжийг нэмэгдүүлэх шинэ техник, технологи нэвтрүүлэх судалгаа хийх	Хариуцсан ажилтан	Байнга	Мод, талбай услах хөдөлгөөнт ёмкостийг засварлах, усны хоолой, модны нүх ухагч авах зардлыг тооцож хэрэгжүүлэх, 200,0 м/төг		
8	Байгаль орчныг хамгаалахад чиглэсэн дотоод хяналтыг хэрэгжүүлэх	Менежер	Тухай бүр	Мод, ургамал услах хуваарийг гаргаж мөрдүүлэх, техникийн болон биологийн нөхөн сэргээлт хийх хугацаа, тухай бүр гүйцэтгэх ажлын хэмжээг тогтоох		-
9	Байгаль орчныг хамгаалах, хийх ажлын талаар ажилчдын дунд нөхөрсөг яриа өрнүүлэн тэдний санаа оноог сонсох, олон нийт /гадны жолооч нар гэх мэт/, мэргэжлийн байгууллагын мэргэжилтнүүдийн зөвлөлгөө, санааг асууж , тусгаж байх	Бүх ажиллагсад	Тухай бүр	Зөв санаа оноог тусган хэрэгжүүлэх, ажлаа сайжруулах		-

10	Байгаль орчинд ээлтэй байх ухамсар, хүмүүжил олгох талаар талаар ярилцлага, сургалт явуулж байх	БО-ны ажилтан	Жилд 2-оос доошгүй удаа	Байгаль орчныг санамсаргүй бохирдуулахаас сэргийлэх		-
11	Байгаль орчны ажилтны ур чадварыг дээшлүүлэх сургалтад хамруулах арга хэмжээ авах	Захирал	Жилд	Ажилчдад зөвлөлгөө өгөх		-
12	Менежментийн төлөвлөгөөнд туссан арга хэмжээг хийж гүйцэтгэхэд санал, санаачлагатай оролцсон ажилтнуудыг урамшуулах, шагнах	Компанийн захирал	жилд	Ажлын гүйцэтгэлийг сайжруулах 100,0 м/т		
13	Байгаль орчныг хамгаалах талаар авч хэрэгжүүлж байгаа арга хэмжээний явц, үр дүнг холбогдох эрх бүхий байгууллагад, орон нутгийн хурал, захиргааны байгууллагад танилцуулж байх	Захирал	Хуваарийн дагуу	Хамтран ажиллах арга хэмжээ боловсруулах		-
14	ХОЁР. АЮУЛГҮЙ АЖИЛЛАГААНЫ УДИРДЛАГА ЗОХИОН БАЙГУУЛАЛТ					
15	Уурхайн үйл ажиллагаа бүрийн технологийн заавар, горим, стандарт, аюулгүй ажиллагааны заавар, дүрмийг ажиллагсадад эзэмшүүлэх	Захирал	Байнга	Шинэ ажилтанд тухай бүр танилцуулах		
16	Байгаль хамгаалах, хөдөлмөрийн аюулгүй ажиллагааны журам батлан мөрдөх	Захирал	Байнга	Ажиллагсадад танилцуулах		-

17	Аюул, ослоос урьдчилан сэргийлэх, ослын үед авах арга хэмжээний төлөвлөгөөг мөрдөх	Менежер	Байнга	Шинэ ажилчдад танилцуулан мөрдөх		-
18	Аваарь устгах төлөвлөгөө мөрдөх	Менежер	Байнга	Шинэ ажилчдад танилцуулан мөрдөх		-
19	Эрүүл мэнд, аюулгүй ажиллагааны талаар авах арга хэмжээ	Захирал	Тухай бүр	Эмнэлэгийн үзлэгт хамруулах, ажлын хувцасаар хангах		
	ДҮН			1800,0		

Захирал Ш.Энхзаяа

БОМТ-НИЙ ХЭРЭГЖИЛТИЙГ ТАЙЛАГНАХ, ХЭЛЭЛЦҮҮЛЭХ 2023 ОНЫ ТӨЛӨВЛӨГӨӨ

№	БОМТ-г хэлэлцүүлэх байгууллага, арга хэмжээ		Тайлагнах хэлбэр	Мэдээллийн агуулга	Хугацаа	Хэлэлцүүлгээр санал авах хэлбэр	Зохион байгуулах газар	Гүйцэтгэл	Ззардал, мянган төгрөг
1	Налайх дүүрэг	ИТХ Хорооны ИНХ	Хуралд танилцуулах	БОМТ-ийн тайлан	11- сар	Хамтран ажиллах	5-р хорооны байр		-
2	Төслийн сөрөг нөлөөлөлд өртөж болзошгүй нутгийн иргэд, байгууллагын оролцоог хангах, тэдэнд мэдээлэл өгөх, санал бодлыг тусгах		Танилцуулга	Мэдээлэл өгөх	Жилд	Хамтран ажиллах	Айл, өрх, байгууллага		-
3	Төслийн эдийн засгийн ач холбогдол, сөрөг нөлөөлөл, бууруулах арга хэмжээний талаар танилцуулга , хуудас материал бэлдэж тараах		иргэдэд	мэдээлэл өгөх	тухай бүр	Санал авах	айл, өрхөөр 50,0 м/т		
4									
			ДҮН					50,0	

Захирал

Ш.Энхзаяа

УУРХАЙН ХОГ, ХАЯГДЛЫН МЕНЕЖМЕНТИЙН 2023 ОНЫ ТӨЛӨВЛӨГӨӨ

	ХОГ, ХАЯГДЛЫН НЭР, ТӨРӨЛ	ХЭМЖИХ НЭГЖ	ТӨЛӨВЛӨГӨӨ			БИЕЛЭЛТ		
			ТОО, ХЭМЖЭЭ	АВАХ АРГА ХЭМЖЭЭ	ЗАРДАЛ	ТОО, ХЭМЖЭЭ	АВСАН АРГА ХЭМЖЭЭ	ЗАРДАЛ
	А.ҮЙЛДВЭРИЙН ХОГ, ХАЯГДАЛ							
	Химийн бодис	кг, литр		байхгүй				
	Шатах, тослох материалын хаягдал	тонн	0,2	тусгай саванд хадгалах, зах зээлд борлуулах	20,0			
	Тэслэх, дэлбэрэх бодис	кг		хамааралгүй				
	Ашиглалтаас гарсан сэлбэг, дугуй гэх мэт	тонн	0,4	Хогийн цэгт	20,0			
	Аюултай хог, хаягдал	кг, л, ш		гарахгүй			гарахгүй	
	Б. АХУЙН ХОГ, ХАЯГДАЛ							
	Хуурай хог хаягдал	кг	150,0	хогийн цэгт	60,0			
	Шингэн хог хаягдал	литр	800	шингэний цооногт	-			
	ДҮН				100,0			

Захирал

Ш.Энхзаяа

	Г				
	Х				
7	Гоц халдварт өвчин тахал гарвал	Уурхай, ойр	2,0	менежер	НОБАлба
		Т орчимд			
		гүйцэтгэл			
		Х			

Түүх, соёлын өвийг хамгаалах арга хэмжээний 2023 төлөвлөгөө

БОХ Арга хэмжээ	Хамрах хүрээ	х/н	Тоо хэм- жээ	Нэг- жийн үнэ	Нийт зардал, сая төг	Хэрэг- жүүлэгч	Хамтран хэрэг- жүүлэгч	Биелэлтийн шалгуур	Баримтлах хууль, журам, стандарт
1 Түүх, соёлын өвтэй холбогдох зүйл олдвол дараах арга хэмжээ авна:						захирал		ТСӨХ тухай хууль	
	Т								
	Г								
1 Уурхайн үйл ажиллагааг зогсоох , 1	Ашиглалт					Захирал,			
	Т явуулж буй хэсэгт					уурхайн дарга			
	Г								
1 Түүх, соёлын зүйлийг хамгаалалтад авах , 2	Уурхайн					0,2 захирал			
	Т хэмжээнд								
	Г								
1 Хариуцсан төрийн захиргааны байгууллагад мэдэгдэх , 3						Захирал			
	Т								
	Г								
	Х								
1 Түүх, соёлын өвийг хариуцсан төрийн	Т					0,2 захирал			

, захиргааны байгууллагад хүлээлгэн өгөх 4	Г
	Х
Дүн	Т 0,4
	Г
	Х

Химийн бодисын эрсдэлийн менежментийн 2023 төлөвлөгөө

/Тэсэрч, дэлбэрэх бодис хэрэглэдэггүй болно/

БОХ Арга хэмжээ		Хамрах хүрээ	х/н	Тоо хэм- жээ	Нэг-	Нийт зардал, сая төг	Хэрэг- жүүлэгч	Хамтран хэрэг- жүүлэгч	Биелэлтийн шалгуур	Баримтлах
					жийн үнэ					хууль, журам, стандарт
1	Өөрийн болон гадны машин техникээс шатахуун, тос гоожихоос сэргийлэх арга хэмжээ:	Ажилчдын							Дотоод	БОХ хууль
		Т байр, уурхайд							хяналтаар гарсан дүгнэлтээр	
		Г								
		Х								
1, 1	Өөрийн машин, техникийн бүрэн бүтэн байдлыг хангах	уурхайд	ш	3		0,5	механик		Ажиглалт,	
		Т	хяналт							
		Г	Уурхайн	ш	3		0,6	механик	Засвар, зардал	
		Х								
1, 2	Техникийн засвар, үйлчилгээг тусгай талбайд хийх	Хөдлөх		3		0,3	Механик,		Тусгай	
		Т	техник	ш			оператор		талбайн бэлэн байдал	
		Г	Хөдлөх техник	ш	3		0,3	Механик, оператор	Бетонон талбай	
		Х								

1, 3 Шатах, тослох материалыг тусгай байранд хадгалах	Агуулах сав ш 1 0,3 Оператор, механик Байр бэлдсэн байдал
	Г агуулах ш 1 0,2 механик
	Х
1, 4 Шатах, тослох материал хадгалах орчны цэвэрлэгээ хийж байх	Т 0,1 цэвэрлэгч
	Г Хадгалах орчинд 0,1 цэвэрлэгч Цэвэрлэгээ материал
	Х
1, 5 Автотехникийн сул асаалтыг аль болох багасгах	Т Механик, оператор
	Г
	Х
Техникийн ажилчдад байнга анхааруулж байх 1, 6	механик
	Т
	Г
Дүн	Х
	Т 1,2
	Г
	Х

Орчны хяналт шинжилгээний хөтөлбөр

Д\д	Хүрээлэн буй орчны хүчин зүйл	Хяналт шинжилгээ хийх байршил	Цэгийн дугаар	Хэмжих параметр	Хэмж давтамж	Зардал Мян. төг	Жилийн эцсийн тайлан
1	Агаарын чанар: а\ хийн хэмжилт NO _x , SO _x , CO, O ₂	-уурхайн орчим -хүнд машин механизмын т орчим	Ц-1 Ц-2	Хүчил төрөгчийн давхар исэл, азотын исэл, нүүрстөрөгчийн исэл	8-р сар	90,0	БОАЖЯ, НБОГ, Налайх МХХ
		г					
		х					
	б\ тоос	Уурхайн орчим, Шигшүүр, Ажилчдын байр Т	Ц-3 Ц-4 Ц-5	Тоосжилтын түвшин	8-р сар		
		Г Шигшүүр, пускатель					MNS5010-2001
		Х					
2	Гадаргын болон гүний усны	Т Гүний худгаас	Ц-6	Усны химийн найрлага, бактерологи	7 сард	60.0	БОАЖЯ, НБОГ УХЭГ, Налайх МХХ

чанар\ундныус\		Г Худгаас, Ундны ус					
		Х					
3	Бохир ус	-	-	-	-	-	-
4	Хөрсөнд	Хөрсний дээжид	Ц-7	Хөрсний чанарын	8-р сар	50,0	БОАЖЯ, НБОГ,Налайх МХХ
		Т	үзүүлэлт				MNS4943-2011
		Г					
5	Амьтан, ургамал, эрүүл ахуй	Уурхайн орчим		-ургамал			Амьтан
		Т		-амьтан			ургамлын
		Г		-дуу шуугиан			байдалд
Дүн		Х					тэмдэглэл
		Т				200,0	
		Г					
		Х					

**Байгаль орчныг хамгаалах төлөвлөгөө, орчны хяналт шинжилгээний хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэх
зардлын товчоо/төлөвлөгөө/-2023**

№	Арга хэмжээ	Сая төг.	
		төлөв	биелэлт
1	Байгаль орчинд үзүүлэх сөрөг нөлөөллийг бууруулах	3,7	
2	Байгаль орчны нөхөн сэргээх арга хэмжээ	4,3	
3	Байгаль орчны хяналт шинжилгээ	0.2	
4	Байгаль орчны менежмент	1,8	
5	Дүйцүүлэх, химийн бодисын болон хог хаягдлын менежмент	1,7	
	Дүн	11,7	
5	Үүнээс байгаль орчныг хамгаалах, нөхөн сэргээхэд шаардагдах шууд зардал, сая төгрөг	8,0	
6	Байгаль орчныг хамгаалах санд төвлөрүүлэх 50%	4,0*	

Батлав. "Ай Эф Соонс" ХХК-ийн захирал
.....Ш.Энхзаяа

Хүлээн авсан: Нийслэлийн Байгаль Орчны
Газрын дарга

НИЙСЛЭЛИЙН НАЛАЙХ ДҮҮРГИЙН "ЗУУН МОД"-НЫ ЭЛСНИЙ УУРХАЙН

2023 ОНЫ АШИГЛАЛТЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ТӨЛӨВЛӨГӨӨ

/ТУСГАЙ ЗӨВШӨӨРӨЛ: MV-001903/

ТӨСӨЛ ХЭРЭГЖҮҮЛЭГЧ: "АЙ ЭФ СООНС" ХХК

Танилцсан: НБОГ-ын ХБОБНХ-ийн ахлах мэргэжилтэн.....Я.Цэвээнханд

Боловсруулсан:

"Ай Эф Соонс" ХХК-ийн уулын инженер-эдийн засагч.....Ж.Аюур

Улаанбаатар 2023 он

АШИГТ МАЛТМАЛ, ГАЗРЫН ТОСНЫ ГАЗАР

Тусгай зөвшөөрлийн дугаар:
Ашигт малтмалын төрөл:

MV-001903
Бар/м (Элс)

Төлөвлөгөөний он: 2017

Маягт - 10

Байгаль орчны нөхөн сэргээлт

№	Үзүүлэлт	Талбай		Эзлхүүн		Зардлын хэмжээ		Тайлбар	Солбицол											
		х/нэгж	Тоон утга	х/нэгж	Тоон утга	х/нэгж	Тоон утга		Уртраг	Град	Мин	Сек	Өргөрөг	Град	Мин	Сек	Метрийн систем	Метрийн систем	Метрийн систем	Метрийн систем
1	Техникийн нөхөн сэргээлт - Гадаад овоолго	га		м3		сая.төг											X	Y		
2	Техникийн нөхөн сэргээлт - Дотоод овоолго	га	0.1	м3		сая.төг	3	Олборлогдсон талбайд дотоод овоолгоор дүүргэлт хийж техникийн нөхөн сэргээлтийн ажлыг	Уртраг	Град	Мин	Сек	Өргөрөг	Град	Мин	Сек	X	Y		
3	Биологийн нөхөн сэргээлт Шимт хөрс	га		м3		сая.төг											X	Y		
4	Биологийн нөхөн сэргээлт Биологи	га	0.04	м3		сая.төг	5	Өмнөх онуудад техникийн НС хийсэн талбайд үргэлжлүүлэн биологийн НС ажлыг хийнэ	Уртраг	Град	Мин	Сек	Өргөрөг	Град	Мин	Сек	X	Y		
5	Дүйцүүлэн хамгаалах нөхөн сэргээлт	га		м3		сая.төг	1	Мод тарих	Уртраг	Град	Мин	Сек	Өргөрөг	Град	Мин	Сек	X	Y		
6	Уурхайг тохижуулах, тосгон орчим хийгдэх нөхөн сэргээлт	га		м3		сая.төг											X	Y		
	Нийт		0.14				9										X	Y		

Тусгай зөвшөөрөл эзэмшигч: Ай Эф соонс ХХК

Төлөвлөгөө гаргасан:

Хүлээн авсан:

Ерөнхий инженер: Ж.Аюур
Баяжуулагч инженер:

Мэргэжилтэн:

(Signature)

Тусгай зөвшөөрлийн дугаар: MV-001903
Ашигт малтмалын төрөл: Бар/м (Элс)

Төлөвлөгөөний он: 2022

БАЙГАЛЬ ОРЧИНД НӨЛӨӨЛӨХ НӨЛӨӨЛЛИЙГ СУДЛАХ, ХАМГААЛАХ

№	Үзүүлэлтүүд	Уурхайн нөлөөлөлд өртөх талбайн хамрах хүрээ		Хийгдэх ажил	Нөлөөллөөс урьдчилан сэргийлэх, бууруулах арга хэмжээ	
		Хэмжих нэгж	Тоон утга		Хэмжих нэгж	Тоон утга
1	Хөрс:	км2	0.15	Хөрөнний орчны харьцуулсан шинжилгээ	сая.төг	0.2
2	Ус	км2	0.15	Усны орчны харьцуулсан шинжилгээ	сая.төг	0.1
3	Агаар:	км2	0.4	Агаарын орчны шинжилгээ	сая.төг	0.2
4	Ургамал / Амьтан	км2		Ажиглалтаар	сая.төг	0
5	Түүх соёлын дурсгалт газар	км2		хамааралгүй	сая.төг	0
6	Оршин суугчид	км2			сая.төг	
7	Уурхайн байгаль орчны удирдлага зохион байгуулалт				сая.төг	0.5
8	Бусад				сая.төг	
	Нийт				сая.төг	1

Тусгай зөвшөөрөл эзэмшигч:

Үзүүлэлт гаргасан:
Ерөнхий инженер: Ж.Аюур

Хүлээн авсан:

Мэргэжилтэн: /M. Temberbayar/

Тусгай зөвшөөрлийн дугаар: MV-001903

Төлөвлөгөөний он: 2022

Ашигт малтмалын төрөл: Бар/м (Элс)

УЛС, ОРОН НУТГИЙН ТӨСӨВТ ОРУУЛАХ ОРЛОГО

№	Татварын нэр	Хэмжих нэгж	Тоон утга	Тайлбар
1	Нийт улсын төсөвт оруулах орлого	сая.төг	58.96	
2	Улсын төсөвт төлсөн албан татвар, төлбөр, хураамж, ноогдол ашиг	сая.төг	48.58	
2.1	Аж ахуй нэгж байгууллагын орлогын албан татвар	сая.төг	2.579	
2.2	Гаалийн албан татвар	сая.төг		
2.3	Нэмэгдсэн өртгийн албан татвар	сая.төг	22.29	
2.4	Автобензин, дизелийн түлшний албан татвар	сая.төг		
2.5	Хүн амын орлогын албан татвар	сая.төг	5.197	
2.6	Ашигт малтмалын нөөц ашигласны төлбөр	сая.төг		
2.7	Ашигт малтмалын нөөц ашигласны нэмэлт төлбөр	сая.төг		
2.8	Тусгай зөвшөөрлийн төлбөр	сая.төг	0.173	
2.9	Улсын төсвийн хөрөнгөөр хайгуул хийсэн ордын нөхөн төлбөр	сая.төг		
2.10	Гадаадын мэргэжилтэн, ажилчны ажлын байрны төлбөр	сая.төг		
2.11	Агаарын бохирдлын төлбөр	сая.төг		
2.12	Нийгмийн даатгалын шимтгэл (Хувь хүн)	сая.төг	7.428	
2.13	Нийгмийн даатгалын шимтгэл (Байгууллага)	сая.төг	8.188	
2.14	Эрүүл мэндийн даатгалын шимтгэл (Хувь хүн)	сая.төг	1.415	
2.15	Эрүүл мэндийн даатгалын шимтгэл (Байгууллага)	сая.төг	1.31	
2.16	ТЗ-ны байгууллагад төлсөн үйлчилгээний хураамж ба бусад төлбөрүүд	сая.төг		
2.17	ТЗ-ны байгууллагад төлсөн үйлчилгээний хураамж ба бусад төлбөрүүд	сая.төг		
3	Орон нутгийн төсөвт төлсөн албан татвар, төлбөр, хураамж, ноогдол ашиг	сая.төг	10.38	
3.1	Үл хөдлөх хөрөнгийн татвар	сая.төг	1.027	
3.2	Авто тээврийн болон өөрөө явагч хэрэгслийн АТатвар	сая.төг	0.246	
3.2	Газрын төлбөр	сая.төг	2.9	
3.4	Ус ашигласны төлбөр	сая.төг	0.634	
3.5	Түгээмэл тархацтай АМ-ын нөөц ашигласны төлбөр	сая.төг	5.573	
3.6	Орон нутгийн төрийн өмчийн ногдол ашиг	сая.төг		
3.7	Бусад (торгууль, төлбөр)	сая.төг		

Үзүүлэлт гаргасан:

Эдийн засагч: Ш.Энхзаяа

Нягтлан бодогч:

Хүлээн авсан:

Мэргэжилтэн:

АШИГТ МАЛТМАЛ, ГАЗРЫН ТОСНЫ ГАЗАР

Маягт 17

Тусгай зөвшөөрлийн дугаар: MV-001903

Ашигт малтмалын төрөл: Бар/м (Элс)

Төлөвлөгөөний он: 2022

ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН БҮТЭЦ

№	Хөрөнгө оруулалтын үзүүлэлт	Хэмжих нэгж	Анхны жилийн хөрөнгө оруулалт	Ашиглалтын жилүүдийн хөрөнгө оруулалт	Нийт хөрөнгө оруулалт	Тухайн оны хөрөнгө оруулах төлөвлөгөө	Тайлбар
1	Нийт хөрөнгө оруулалт	сая.төг	141.56	188.555	330.115		Тухайн онд хөрөнгө оруулалт хийгдэхгүй.
1.1	Дотоодын хөрөнгө оруулалт	сая.төг	141.56	188.555	330.115		
1.1.1	Өөрийн	сая.төг	141.56	188.555	330.115		
1.1.2	Зээл	сая.төг					
1.1.3	Үнэт цаасны	сая.төг					
1.1.4	Бусад	сая.төг					
1.2	Гадаадын хөрөнгө оруулалт	сая.төг					
1.2.1	Өөрийн	сая.төг					
1.2.2	Зээл	сая.төг					
1.2.3	Үнэт цаасны	сая.төг					
1.2.4	Бусад	сая.төг					
2	Хөрөнгө оруулалтын зарцуулалт						
2.1	Үндсэн хөрөнгө	сая.төг	79.1	173.555	252.655		
2.2	Эргэлтийн хөрөнгө	сая.төг	47.46	15	62.46		
3	Хөрөнгө оруулалтын хэлбэр						
3.1	Барилга, байгууламж	сая.төг	6	10	16		
3.2	Хүчин чадал өргөжүүлэх	сая.төг		10.3	10.3		
3.3	Техник, тоног төхөөрөмжийн шинэчлэлт	сая.төг	73.1	100	173.1		

Он сар өдөр/...../..... 2023 4 20	Дүн / Amount Мөнгөний нэгж / Sum 2,000,000.00= ☒ MNT ☐ USD ☐ Бусад	Үсгээр / In words (ХОЁР Сая ТӨГРӨГ)
ХЭНЭЭС / FROM	Дансны нэр / Account name АЙ ЭФ СООНС ХХК Дансны дугаар / Account No IBAN: MN36001500 2 7 1 5 0 0 3 7 3 5	Төлбөрийн зориулалт / Details of payment АЙ ЭФ СООНС ХХК 2741288 MV 001903 НӨХӨН СЭРГЭЭЛТИЙН БАТАЛГАА 2023 ОН
ХЭНД / TO	Банкны нэр / Bank name ТӨРИЙН САН Дансны нэр / Account name БО НӨХӨН СЭРГЭЭХ БАТАЛГАА Дансны дугаар / Account No IBAN: 1 0 0 9 0 0 0 1 3 4 0 6	Гарын үсэг / Signature 1st 2nd _____ УЛААНБААТАР ХОТ АЙ ЭФ СООНС ХХК УХН8386 2741288

ЗӨВХӨН БАНКНЫ ХЭРЭГЦЭЭНД / FOR BANK USE ONLY

ХҮА / TELLER: _____
Хянасан / Verified by: _____
Он / сар / өдөр _____
/ YYYY / MM / DD

ТЭМДЭГЛЭЛ / NOTE:

Шилжүүлэх данс **2715003735**
Хүлээн авах данс **100900013406**
Хүлээн авах дансны нэр **Төрийн сан**
Хүлээн авагчийн банк **БОМБ (БОНС)**
Мөнгөн дүн **2000 000 0**